

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Ing. S. S.**, bývajúceho v L., proti odporcom **1/ Ing. J. P.** a **2/ M. P.**, obom bývajúcim v B. a zastúpeným Advokátskou kanceláriou J., s.r.o. so sídlom v B., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 5 C 16/2008, o dovolaní odporcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. mája 2012 sp. zn. 17 Co 57/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom rozsudkom z 19. decembra 2011 č.k. 5 C 16/2008-551 zaviazal odporcov 1/ a 2/, aby do 15 dní: a/ zaslali navrhovateľovi doporučenú listovú zásielku v znení: „Ing. J. P. a M. P., bytom B. sa týmto ospravedlňujú Ing. S. S., bytom L. za vedomé šírenie nepravdivých informácií listom z 2. februára 2001 na Okresnom úrade v Novom Meste nad Váhom, odbor životného prostredia o tom, že Ing. S. S. zlomil Ing. J. P. nohu“, b/ do podateľne Obce L. doručili list, v zmysle ktorého „Ing. J. P. a M. P., bytom B. potvrdzujú, že vedome šírili o Ing. S. S., bytom L. nepravdivé informácie o tom, že Ing. J. P. Ing. S. S. zlomil nohu“. Vo zvyšku návrh zamietol. Rozhodol tiež o náhrade trov štátu a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení tohto rozsudku poukázal súd prvého stupňa na ustanovenia § 11 a § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka a uviedol, že 25. apríla 2000 došlo k vzájomnej S. hádke účastníkov konania, pri ktorej navrhovateľ vyrýľoval stromčeky a dva z nich hodil na pozemok odporcov 1/ a 2/, pričom jedným z nich (podľa tvrdenia odporcov) mal odporkyni 1/

spôsobiť zlomeninu členka ľavej dolnej končatiny. Odporcovia tento konflikt spomenuli v ich písomnom podaní adresovanom Okresnému úradu v Novom Meste nad Váhom, odboru životného prostredia, v ktorom výslovne uviedli, že navrhovateľ zlomil odporkyňu 1/ nohu. V konaní vypočutý svedok M. O. súdu potvrdil, že odporkyňa 1/ po dedine rozširovala informáciu, že jej navrhovateľ zlomil nohu, svedok Ing. B. R. sa vyjadril tak, že o zlomení nohy odporkyne 1/ navrhovateľom sa dozvedel na futbalovom zápase a svedok D. J. dosvedčil, že občania sa ho pýtali, či navrhovateľ skutočne odporkyňu 1/ zlomil nohu. Svedkovia D. P. a M. P. potvrdili priebeh incidentu a zhodne uviedli, že pri ňom došlo k zlomeniu nohy odporkyne 1/. Zo znaleckého posudku MUDr. J. R. súd zistil, že odporkyňa 1/ mala skutočne zlomenú nohu, pri absencii vonkajších prejavov zmliaždenín kože v mieste údajného dopadu stromčeka ale nemožno jednoznačne konštatovať, že k zlomenine došlo v rámci predmetného incidentu. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že Televízia M. z iniciatívy odporcov 1/ a 2/ odvysielala 8. októbra 2007 v relácii „P.“ reportáž „S. T.“ o vzájomných S. dlhoročných sporoch účastníkov konania bez toho, aby navrhovateľovi bolo umožnené vyjadriť sa k jej obsahu. Konštatoval, že navrhovateľ ako osoba činná v rámci regionálnej samosprávy je osoba verejného záujmu a musí zniesť vyššiu mieru zásahu do integrity svojej osobnosti. Z týchto dôvodov dospel súd prvého stupňa k záveru, že primeraným právnym prostriedkom ochrany práv navrhovateľa je priznanie zadosťučinenia spočívajúce (len) v písomnom ospravedlnení sa. Pokiaľ navrhovateľ v konaní okrem nemateriálneho zadosťučinenia žiadal priznať tiež náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 16 596,96 €, súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že navrhovateľ nepreukázal zníženie jeho dôstojnosti alebo vážnosti konaním odporcov. Z týchto dôvodov návrh v časti priznania nemajetkovej ujmy a v časti týkajúcej sa odvysielania ospravedlnenia v rámci televíznej relácie „P.“ zamietol. O trovách konania štátu súd rozhodol súd podľa § 148 ods. 1 O.s.p. a o trovách konania podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa (výroku, ktorým bol návrh zamietnutý) podal odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal, aby odvolací súd napadnutý výrok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolanie podali tiež odporcovia 1/ a 2/, ktorí žiadali, aby odvolací súd výrok prvostupňového rozsudku, ktorým bolo návrhu vyhovené, buď zmenil tak, že návrh v celom rozsahu zamietne ako neopodstatnený, alebo zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 23. mája 2012 sp. zn. 17 Co 57/2012 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal náhradu trov. V odôvodnení uviedol, že vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba potvrdiť ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Konštatoval, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie a vec po právnej stránke správne posúdil. V konaní nebolo sporné, že medzi navrhovateľom a odporcami 1/ a 2/ došlo 25. apríla 2000 k S. konfliktu, pri ktorom navrhovateľ hodil dva ním vyrýľované stromčeky na pozemok odporcov. Sporné bolo, či odporcami šírená informácia, že odporkyňa 1/ pri tom zlomil nohu, je pravdivá alebo nepravdivá (to predpokladalo posúdiť, či jej navrhovateľ nohu skutočne zlomil). Odporcovia na preukázanie ich tvrdení predložili súdu posudok MUDr. V. M.. Vzhľadom na to, že išlo len o listinný dôkaz (tento „posudok“ nevyžiadal súd), nebolo možné považovať ho za rovnocenný so znaleckým posudkom vyhotoveným MUDr. J. R. (znalcom, ktorého ustanovil súd). V danej veci je nepochybné, že odporkyňa 1/ mala skutočne zlomenú nohu. Súdom ustanovený znalec ale so zreteľom na všetky okolnosti, predovšetkým charakter zlomeniny a absenciu vonkajšieho zmliaždenia kože a svalov, nedospel k jednoznačnému záveru, že by k tejto zlomenine mohlo dôjsť hodením stromčeka. Odvolací súd vzhľadom na to konštatoval že navrhovateľ uniesol dôkazné bremeno, lebo v konaní nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi hádzaním stromčekov a zlomením nohy odporkyne 1/. Túto skutočnosť nemôžu zvrátiť ani svedecké výpovede, pretože tieto môžu preukazovať len priebeh daného konfliktu, nie však medicínsky záver o tom, že pri konflikte (ne)došlo k zlomeniu nohy odporkyne 1/. Pokiaľ znaleckým posudkom nebolo jednoznačne preukázané, že k tejto zlomenine došlo práve v dôsledku správania sa navrhovateľa, sú nepravdivé odporcami šírené informácie, že navrhovateľ zlomil odporkyňi 1/ nohu. Odvolací súd poukázal aj na to, že rozsudkom Okresného súdu v Trenčíne z 13. júna 2005 č.k. NM-13 T 175/03-150 bola odporkyňa 1/ oslobodená spod obžaloby pre trestný čin krivého obvinenia, ktorého sa mala dopustiť tvrdeniami uvedenými v trestnom oznámení podanom na navrhovateľa (podľa tohto rozsudku nemožno jednoznačne a bez pochybností dospieť k záveru, že údaje, ktoré obžalovaná uviedla v trestnom oznámení sú lživé; odporkyňa 1/ vedome nikoho nepravdivo neinformovala a ani si nebola vedomá toho, že iného lživo obviňuje z trestného činu). Odvolací súd v ďalšom uviedol, že pokiaľ ide o zásah do osobnosti navrhovateľa odvysielaním relácie „P.“, odporcovia 1/ a 2/ nie sú pasívne vecne legitimovaní. Na tomto základe dospel k záveru, že neopodstatnené je tak odvolanie navrhovateľa, ako aj odporcov. V prejednávanej veci navrhovateľ uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že

odporcovia o ňom šírili nepravdivú informáciu. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa uzavrel, že morálna satisfakcia vo forme písomného ospravedlnenia je v tomto prípade postačujúca a pre navrhovateľa predstavuje dostatočné a primerané morálne zadost'učinenie (§ 13 Občianskeho zákonníka). Keďže z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa nevyplýva, že by mu zásah spôsobil závažnú ujmu na jeho osobnostných právach a že by morálne zadost'učinenie vo forme ospravedlnenia nebolo postačujúce, bol návrh správne zamietnutý v časti, ktorou sa navrhovateľ domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 O.s.p.). O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a 2 a § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali odporcovia 1/ a 2/ dovolanie. Uviedli, že tento ich mimoriadny opravný prostriedok smeruje proti výrokom rozsudku odvolacieho súdu, ktorým boli potvrdené výroky rozsudku prvostupňového súdu: 1. o ich povinnosti ospravedlniť sa písomne navrhovateľovi, 2. o povinnosti navrhovateľa nahradiť trovy štátu, 3. o ich povinnosti zaplatiť štátu náhradu trov a 4. o tom, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Podľa názoru dovolateľov došlo v konaní k procesnej vade, v dôsledku ktorej im bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a tiež k tzv. inej vade, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Napadnutý rozsudok tiež spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K odňatiu ich možnosti pred súdom konať malo dôjsť tým, že súd prvého stupňa vypočul svedkov Ing. Miroslava R., D. J.a, Ing. B. R. a M. O. na pojednávaní 19. októbra 2005, na ktorom ale odporcovia 1/ a 2/ neboli prítomní. I keď súd prvého stupňa uznesením z 10. februára 2010 nariadil opätovné vypočutie týchto svedkov, nepostupoval tak. Toto procesné pochybenie namietali dovolatelia aj v ich odvolaní z 27. decembra 2011, odvolací súd sa však ich námietkou nezaoberal. K tzv. inej vade konania došlo podľa ich názoru tým, že prvostupňový súd napriek ich návrhu nevykonal dokazovanie výsluchom MUDr. V. M. a nevysporiadal sa svedeckými výpoveďami osôb, ktoré boli priamo prítomné pri S. hádke a hodení vyrýľovaných stromčekov (D. P. a M. P. ml.). Odvolací súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s výsledkami dokazovania, ktoré bolo na súde prvého stupňa vykonané videozáznamom. V ďalšom dovolatelia poukázali na to, že navrhovateľ sa v konaní petitom svojho návrhu domáhal ochrany osobnosti, do ktorej mu mali odporcovia zasiahnuť „vedomým“ šírením nepravdivéj informácie o tom, že navrhovateľ zlomil odporčkyni 1/ nohu. Predmetom dokazovania mala byť vzhľadom na to otázka, či odporcovia

takto konali „vedome“, t.j. či vedeli, že šíria nepravdivú informáciu. Súdny nižších stupňov ale dokazovanie týmto smerom nezamerali a túto podstatnú okolnosť neskúmali. Pokiaľ by však také dokazovanie vykonali, museli by dospieť k záveru, že odporcovia vedomosť o tom nemali, lebo na základe vyjadrení lekárov prvej pomoci boli presvedčení, že navrhovateľ odporkyňi 1/ nohu zlomil. To podľa názoru dovolateľov znamená, že navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal „vedomosť“ šírenia predmetnej nepravdivej informácie odporcami. Pokiaľ súdy napriek tomu jeho návrhu vyhovel, rozhodli vecne nesprávne a ich rozhodnutia sú zmätočné. Podľa názoru dovolateľov tým, že na konanie navrhovateľa písomne upozornili Okresný úrad v Novom Meste nad Váhom v nimi podanom odvolaní, len realizovali svoje ústavné právo na slobodu prejavu. Vzájomnú kolíziu tohto práva a osobnostných práv navrhovateľa nevyriešili súdy správne, lebo bez testu proporcionality a dostatočného skutkového opodstatnenia dali prednosť právu navrhovateľa na ochranu osobnosti, ktoré malo ustúpiť ich právu na slobodu prejavu. V konaní nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi ich konaním a znížením vážnosti alebo dôstojnosti navrhovateľa. Súdny pri rozhodovaní v podstatnej miere zohľadnili znalecký posudok MUDr. J. R., ktorý ale tento posudok vypracoval bez toho, aby mal k dispozícii kompletnú zdravotnú dokumentáciu odporkyne 1/ a navyše v čase, keď ešte nebolo rozhodnuté o námietke zaujatosti vznesenej proti nemu odporcami 1/ a 2/. Pokiaľ už súdy tento znalecký posudok zohľadnili, mali postrehnúť, že znalec celkom nevyklúčil možnosť, že zlomeninu nohy odporkyne 1/ spôsobil náraz hodeného stromčeka, dokonca túto možnosť pripustil. Z týchto dôvodov odporcovia žiadali napadnutý rozsudok buď zmeniť tak, že návrh sa v celom rozsahu zamietne a odporcom sa prizná náhrada trov konania, alebo zrušiť (spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa) a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď IV. ÚS 238/07 a aktuálne tiež III. ÚS 14/2013).

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie v občianskom súdnom konaní je mimoriadny opravným prostriedok, ktorým môže dovolací súd zasiahnuť do už odvolacím súdom právoplatne nastoleného stavu právnej istoty účastníkov konania o predmete konania. Preto dovolanie neslúži na nápravu akýchkoľvek väd prvostupňovej alebo druhostupňovej fázy základného konania, ale len väd, ktorých závažnosť zákonodarca povýšil nad právnu istotu účastníkov konania (I. ÚS 35/2013). Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (viď § 237 O.s.p.).

1. V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil

neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie odporcov 1/ a 2/ smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky uvedené v § 238 ods. 3 O.s.p. Prípustnosť ich dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania, ale tiež vzhľadom na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúci dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. sa dovolací v ďalšom zaoberal otázkou, či v konaní (ne)došlo k procesnej vade (zmätočnosti), ktorá zakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba uviesť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je predmet konania významný, preto ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999 a R 34/1995). Rovnako ale treba uviesť, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá samo tvrdenie účastníka (resp. jeho subjektívny názor) o existencii niektorej z predmetných procesných väd; rozhodujúcim je výlučne iba záver (zistenie) dovolacieho súdu, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolatelia nenamietali a existencia týchto procesných väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania odporcov 1/ a 2/ preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľom bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny

poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, (§ 123 O.s.p.), byť predvolaní na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Podstatná časť dovolania obsahuje námietku odporcov, že v odvolacom konaní im bolo upreté právo na spravodlivý súdny proces. Dovolací súd v nadväznosti na túto námietku uvádza, že vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), to však ale bez ďalšieho neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil aj opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces, pokiaľ k nemu vôbec dôjde, dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O.s.p.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a aby bolo rozhodnuté v súlade s požiadavkami a právnymi názormi účastníka (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto základného práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom alebo dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97) a ani toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

I keď Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 ods. 1 O.s.p.) a právnou úpravou občianskeho súdneho konania dbá o to, aby rozhodnutie súdu bolo vecne správne a spravodlivé, nemôže zabezpečiť, že každé konanie bude v plnom rozsahu (v každom momente konania) zodpovedať jeho ustanoveniam a že súdmi bude vždy rozhodnuté iba správne. Ústava neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich novej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní, a v nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. ako prípady „zmätočnosti“, pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam – vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Tieto „iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“ ale považuje – na rozdiel od procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. – (len) za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); v zmysle konštantnej judikatúry najvyššieho súdu ale „iná vada“ prípustnosť dovolania nezakladá.

V nadväznosti na dovolacie námietky a tiež so zreteľom na právne závery ústavného súdu zaujaté v niektorých jeho nálezoch (viď napríklad II. ÚS 261/06) treba dodať, že je vždy vecou individuálneho posúdenia v každom jednotlivom prípade, aké dôsledky majú tie procesné nedostatky, ku ktorým prípadne došlo v občianskom súdnom konaní v postupe súdov. Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu, vykazujúcemu atribúty závažnosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Z tohto hľadiska dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces, jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje

právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (porovnaj I. ÚS 252/05 a aktuálne tiež IV. ÚS 481/2011). V prejednávanej veci najvyšší súd nemohol brať na zreteľ len odporcami zdôrazňované právo na prejednanie veci bez porušenia procesných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ale musel dbať o to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozsudkami súdov nižších stupňov.

Dovolatelia porušenie ich práva na spravodlivý súdny proces vyvodzujú z viacerých (nimi tvrdných) nesprávností, chýb a procesných väd, ku ktorým podľa ich názoru došlo v odvolacom konaní. Zo spisu ale nevyplýva, že by v konaní na súdoch nižších stupňov bola dovolateľom odňatá možnosť konať pred súdom vo forme, spôsobom a v intenzite, ktorá by bola relevantná z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. K tomuto záveru dospel dovolací súd z nasledovných dôvodov:

1.1. V dovolaní sa namieta, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie výpovedami svedkov Ing. M. R., D. J., Ing. B. R. a M. O. na pojednávaní 19. októbra 2005, na ktorom neboli odporcovia 1/ a 2/ prítomní. I keď súd prvého stupňa uznesením z 10. februára 2010 nariadil ich opätovné vypočutie, týchto svedkov už nevypočul. Predmetné pochybenie namietali dovolatelia aj v ich odvolaní, odvolací súd sa ale touto námietkou nezaoberal.

Tvrdenie odporcov 1/ a 2/, že menovaní svedkovia boli vypočutí v ich neprítomnosti, má oporu v spise. Zápisnica z pojednávania 19. októbra 2005, ktorá je v spise založená na čl. 70 spisu, toto tvrdenie potvrdzuje. Rovnako opodstatnene je dovolateľmi namietané, že súd prvého stupňa nariadil opätovné vypočutie týchto svedkov uznesením z 10. februára 2010 (č.l. 217), ich výsluch ale napokon nevykonal.

Dovolací súd pri úvahe, či predmetným postupom súdu (ne)došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. vzal na zreteľ materiálne hľadisko, to znamená reálny dopad namietaného postupu súdu na procesnú situáciu odporcov. Zohľadnil, že skutkové okolnosti, o ktorých vypovedali títo svedkovia (o šírení informácie o zlomení nohy odporkyne 1/ navrhovateľom), odporcovia v dovolaní nespochybňujú, namietajú však, že predmetnú

informáciu nešírili vedome ako nepravdivú. Navyše, konštantná judikatúra najvyššieho súdu už dávnejšie dospela k názoru, že „podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie“ (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 30. júna 1992 sp. zn. 2 Cdo 29/1992 publikovaný ako judikát R 39/1993). Odporcom 1/ a 2/ bola táto procesná možnosť vytvorená.

Pokiaľ dovolatelia odvolaciemu súdu vytýkajú, že na ich námietku týkajúcu sa výsluchu svedkov 19. októbra 2005 náležite nereagoval, dovolací súd uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia. Predmetnou námietkou odporcovia namietajú, že odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu je v tejto časti nepreskúmateľné (k tomu viď tiež ďalej 1.2.). Z pohľadu prípustnosti dovolania treba uviesť, že bez ohľadu na to, či predmetná námietka odporcov bola alebo nebola uplatnená v ich odvolaní, absencia reakcie na ňu v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nezakladá procesnú vadu, ktorá by svojou závažnosťou a stupňom intenzity viedla k odňatiu možnosti odporcov pred súdom konať.

1.2. Pokiaľ odporcovia 1/ a 2/ tvrdia, že k odňatiu ich možnosti pred súdom konať došlo v dôsledku nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku, dovolací súd uvádza, že Občiansky súdny poriadok neumožňuje stotožniť vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. so súdnym rozhodnutím, ani s jeho odôvodnením. Už v rozhodnutí publikovanom pod R 125/1999 najvyšší súd uviedol, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno extenzívne vykladať v súvislosti s postupom súdu vtedy, ak ide o faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. Pod postupom súdu možno totiž rozumieť len jeho faktickú (ne)činnosť, teda procedúru prejednávania veci (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 90/2012, 91/2012), ktorá predchádza vydaniu konečného rozhodnutia a ktorá má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania a zmarenie možnosti jeho aktívnej účasti na konaní. „Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať rozhodnutie, ako výsledok vecnej rozhodovacej činnosti súdu ...“ (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 201/2011).

„Postupom súdu“ (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie samotný priebeh konania, spôsob vedenia konania či procesu, jednotlivé procesné úkony súdu, jeho faktická činnosť alebo nečinnosť, nie však výsledný rozhodovací akt súdu (produkt konania), úlohou ktorého je vyhodnotiť konanie a podať záväzný názor súdu na prejednávajúcu vec.

Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a dovolací súd ani v danom prípade nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní dosiaľ nikdy (v žiadnej ním prejednávanej veci) nepovažoval uvedený judikát za „prekonaný“ a vždy dôsledne a bezvýnimočne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 158/2002). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (iba) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva aj z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 7 Cdo 52/2011 a 7 Cdo 109/2011). Správnosť názoru vec preskúmavajúceho senátu najvyššieho súdu, podľa ktorého nepreskúmateľnosť nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., potvrdzujú tiež viaceré aktuálne rozhodnutia ústavného súdu. V uznesení z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 ústavný súd konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. V inom prípade ústavný súd pri posudzovaní údajného zásahu do ústavných práv účastníka konania vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 3 Cdo 51/2012, rozhodnutie v ktorom spočíva na právnom názore, že nepreskúmateľnosť nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., v uznesení

z 13. februára 2013 sp. zn. II. ÚS 110/2013 konštatoval, že „právny názor, na ktorom je založené namietané uznesenie najvyššieho súdu odmietajúce dovolanie sťažovateľky z dôvodu jeho neprípustnosti, ako aj celé odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a v okolnostiach danej veci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru“. Obdobné závery zaujal ústavný aj v ďalších uzneseniach (viď napríklad sp. zn. III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 161/2012, I. ÚS 275/2012, I. ÚS 35/2013 a I. ÚS 33/201).

Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že i keby snád' napadnutý rozsudok odvolacieho súdu bol v niečom nepreskúmateľný (dovolací súd sa jeho nepreskúmateľnosťou nezaoberal), išlo by o tzv. inú procesnú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá ale prípustnosť dovolania nezakladá.

1.3. Podstatná časť dovolacích námietok sa týka procesu dokazovania, ktoré bolo (alebo podľa názoru dovolateľov malo byť) vykonané, a správnosti vyhodnotenia vykonaného dokazovania.

I keď čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené. Ani ústava neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony. Význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite.

Dokazovaním je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť aj to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania (porovnaj tiež uznesenia najvyššieho

súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011).

Nevykonanie určitého dôkazu (nevyhovenie návrhu účastníka, aby súd vykonal ten – ktorý dôkaz) môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (viď R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno vyvodit', že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je podľa § 237 písm. f/ O.s.p. prípustné (viď R 125/1999). Tým, že súd prvého stupňa napriek návrhu odporcov nevykonal dokazovanie výsluchom MUDr. V. M., neodňal odporcom možnosť pred súdom konať.

Dovolatelia tiež na viacerých miestach ich mimoriadneho opravného prostriedku nesúhlasia so závermi súdov, že účastník na jednej alebo druhej procesnej strane (ne)unesol dôkazné bremeno a spochybňujú správnosť hodnotenia dôkazov vykonaných súdmi. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti účastníka, ktorý nesplnil povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení stanovenú v § 101 a § 120 ods. 1 vety prvej O.s.p., alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec). Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú účastníka konania zaťažujúce povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je vždy daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania.

V preskúvanom prípade rozhodujúcou hmotnoprávnou normou bolo ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci. V danom prípade sa navrhovateľ domáhal ochrany pred šírením nepravdivej informácie, že odporkyni 1/ zlomil nohu; zaťažovala ho teda povinnosť tvrdiť a preukázať, že jej nohu nezlomil. Pokiaľ odporcovia 1/ a 2/ v rámci svojej procesnej obrany tvrdili niečo iné, bolo na nich, aby preukázali svoje tvrdenia. Výsledkami vykonaného dokazovania bol preukázaný skutkový dej, v rámci ktorého malo (podľa tvrdenia odporcov)

dôjsť k zlomeniu nohy odporkyne 1/, súd prvého stupňa ale nemal za preukázané, že navrhovateľ v rámci tohto deja zlomil odporkyňu 1/ nohu. Odvolací súd sa s ním stotožnil. Pokiaľ odporcovia 1/ a 2/ tvrdili opak (že odporkyňu 1/ zlomil nohu), zaťažovalo ich v tomto smere dôkazné bremeno, teda (procesná) povinnosť preukázať svoje tvrdenia. Rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov sú založené na závere, že odporcovia tvrdenia, ktoré by mohli viesť k úplnému zamietnutiu navrhovateľovho návrhu nepreukázali. Ak súdy v niektorom smere prípadne aj založili svoje rozhodnutia na nesprávnom posúdení dôkazného bremena, vytýkaná okolnosť nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p.; vo svojej podstate ide o námietku nesprávneho vyhodnotenia dôkazov.

Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva ale názor, že nesprávne hodnotenie dôkazov nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj napríklad uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011 a 5 Cdo 24/2012). Dovolací súd opakuje, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). V prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (viď R 42/1993). Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z jeho charakteru vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva (§ 243a ods. 2 O.s.p.), preto dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov.

Či už teda výsledky dokazovania (ktoré bolo na súde prvého stupňa vykonané aj videozáznamom a znaleckým posudkom MUDr. J. R., odborným písomným vyjadrením MUDr. V. M. a výpoveďami svedkov D. P. a M. P. ml.) boli súdmi vyhodnotené správne alebo nesprávne, nemohlo to mať za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolatelia osobitne vyjadrili svoje výhrady voči dokazovaniu, ktoré bolo vykonané znaleckým posudkom. K tejto časti ich argumentácie je potrebné uviesť, že ak je súdu v konaní predložený posudok, ktorého vypracovanie nenariadil súd (napr. posudok bol vypracovaný na základe požiadania účastníka konania), skutočne nejde o znalecký posudok v zmysle § 127 O.s.p. Aj takýmto „posudkom“ možno však vykonať dôkaz, ale iba ako listinou. Rozdielnosť sa prejaví najmä v hodnotení tohto dôkazu. Najvyšší súd už v uznesení

sp. zn. 3 Cdo 116/2012 uviedol, že „pokiaľ súd v procese vyhodnocovania výsledkov vykonaného dokazovania prizná stupeň preukaznosti zistení zodpovedajúcich inak zisteniam vyplývajúcim zo znaleckého posudku (§ 127 O.s.p.) takým zisteniam, ku ktorým dospel na základe 'posudku' vyhotoveného nie po nariadení súdom, ale na požiadanie niektorého z účastníkov konania, nejde o procesný postup súdu zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd totiž konštantne zastáva názor, že súd neodníme účastníkovi konania možnosť pred ním konať tým, že (prípadne) nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov“. Nadväzujúc na tieto závery dovolací súd pre účely preskúmvanej veci uvádza, že ak pri vyhodnocovaní výsledkov vykonaného dokazovania prizná súd stupeň preukaznosti zistení zodpovedajúcich zisteniam vyplývajúcim zo znaleckého posudku (§ 127 O.s.p.) takým zisteniam, ku ktorým dospel na základe posudku vyhotoveného znalcom v čase, keď ešte nebolo rozhodnuté o návrhu na jeho vylúčenie (§ 17 ods. 1 O.s.p.), nejde o procesný postup súdu zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Námietka dovolateľov, že predmetom dokazovania mala byť otázka, či odporcovia „vedome“ šírili nepravdivú informáciu o navrhovateľovi, a že súdy dokazovanie týmto smerom nezamerali a túto podstatnú okolnosť neskúmali, sa týka úplnosti skutkových záverov súdov a správnosti ich právneho posúdenia. Neúplné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností môže viesť k tzv. inej vade konania (vid' bod 9.2. nálezu ústavného súdu zo 4. septembra 2013 sp. zn. II. ÚS 591/2012) a vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. To isté treba konštatovať aj vo vzťahu k námietke dovolateľov, že v danom prípade nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi ich konaním a znížením vážnosti alebo dôstojnosti navrhovateľa, resp. že nebola celkom jednoznačne vylúčená existencia príčinnej súvislosti medzi konaním navrhovateľa a zlomením nohy odporkyne 1/.

1.4. Vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli spôsobilé založiť ani právne závery, na ktorých založili súdy svoje rozhodnutia. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 O.s.p., pretože právnym posudzovaním súd nemôže založiť žiadnu procesnú vadu, ktorá je uvedená v tomto ustanovení. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový

stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorý ale môže byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní. Samo nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (R 54/2012), lebo nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia. Názor, v zmysle ktorého nesprávne právne posúdenie veci nie je procesnou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., je zhodne zastávaný všetkými senátmi občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Nesprávnosť právneho posúdenia veci, je dovolateľmi vytýkaná aj v tej časti dovolania, v ktorej odporcovia 1/ a 2/ namietajú, že tým, čo uviedli v odvolaní podanom Okresnému úradu v Novom Meste nad Váhom, len realizovali svoje ústavné právo na slobodu prejavu a že súdy vec nesprávne posúdili, lebo bez testu proporcionality a dostatočného opodstatnenia uprednostnili právo navrhovateľa na ochranu osobnosti, i keď prednosť mala byť daná ich právu na slobodu prejavu.

Túto časť odôvodnenia uzatvára dovolací súd konštatovaním, že i keby tvrdenia dovolateľov o nesprávnosti právnych záverov, na ktorých spočíva napadnuté rozhodnutie, boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľmi vytýkaná nesprávnosť právneho posúdenia by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Keďže dovolanie odporcov 1/ a 2/ nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

2. Odporcovia 1/ a 2/ výslovne uviedli, že ich dovolanie smeruje aj proti výroku odvolacieho súdu o povinnosti navrhovateľa nahradiť trovy štátu.

Uvedeným výrokom nebolo z procesného hľadiska negatívne zasiahnuté do právneho postavenia odporcov 1/ a 2/ (viď R 50/1999). Dovolací súd preto ich dovolanie v tejto časti

odmietol ako podané subjektmi, ktoré nie sú oprávnené podať dovolanie (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

3. Dovoláním je napadnutý aj výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený výrok rozsudku súdu prvého stupňa o povinnosti odporcov 1/ a 2/ zaplatiť štátu náhradu trov.

Táto časť dovolania smeruje síce proti výroku obsiahnutému v rozsudku, napadnutý výrok má ale povahu uznesenia (viď § 167 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd preto prípustnosť dovolania v tejto časti posudzoval podľa ustanovení, ktoré upravujú prípustnosť dovolania smerujúceho proti uzneseniu odvolacieho súdu.

V ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. je výslovne uvedené, že dovolanie proti uzneseniu o trovách nie je prípustné. Prípustnosť dovolania proti uzneseniu o trovách prichádza do úvahy len z dôvodov uvedených v § 237 O.s.p. (R 117/1999); tieto dôvody ale v dovolacom konaní neboli preukázané. Dovolací súd preto dovolanie odporcov 1/ a 2/ v tejto časti odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nemožno napadnúť dovoláním (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

4. Dovolanie napokon smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Aj táto časť dovolania smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorý má povahu uznesenia (viď § 167 ods. 1 O.s.p.) a bolo ním rozhodnuté o trovách; procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli ani v tomto prípade zistené.

Dovolací súd preto dovolanie odporcov 1/ a 2/ aj v tejto časti odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nemožno napadnúť dovoláním (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 239 ods. 3 a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

5. Zo všetkých uvedených dôvodov (1. až 4.) dospel najvyšší súd k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie odporcov neprípustné. Vzhľadom na to ich dovolanie odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.).

6. V dovolacom konaní odporcovia 1/ a 2/ nemali úspech a nevzniklo im právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľovi, ktorý bol v dovolacom konaní procesne úspešný, nepriznal dovolací súd náhradu trov tohto konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. októbra 2012

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková